

Velikost trhu

Překážky obchodu v EU

- obchod v EU je stále omezován
 - do 1968 cla, kvantitativní omezení
 - po 1968 neviditelné překážky
- ⇒ překážky zabraňují růstu firem na partnerské trhy
- ⇒ malé firmy nedosahují úspor z rozsahu
- ⇒ trh je fragmentovaný

2

Defragmentace trhu

- ⇒ liberalizovány podmínky pro nadnárodní fúzování
- ⇒ defragmentace
- ⇒ úspory z rozsahu
- ⇒ ↓ ceny
- ⇒ ostatní firmy se přizpůsobují
- ⇒ restrukturalizace celého odvětví
- ⇒ větší, efektivnější, navzájem si konkurující firmy

3

Schéma zefektivnění odvětví

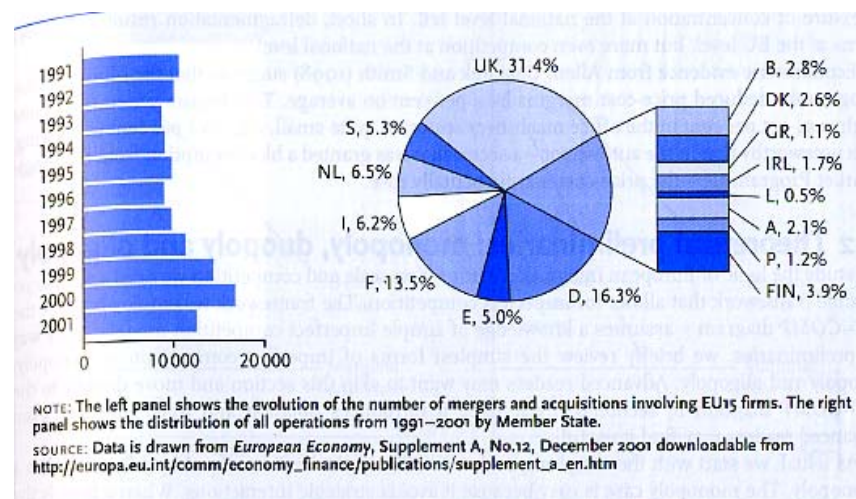
4

Fúze a akvizice (M&A) v EU

- cca 10 000 M&A ročně
 - 55 % domácí firma & domácí firma
 - 24 % firma člena EU & firma nečlena EU
 - 15 % firma člena EU & firma jiného člena EU
 - 6 % firma člena EU & nelze identifikovat
- malé země se na M&A podílí relativně mnohem více ⇒ integrace má větší dopad na malé země

5

Fúze a akvizice (M&A) v EU

M&A podle sektorů

- 1986-1992 průmysl
- od 1992 služby
 - nejvíce bankovníctví
- sektorová koncentrace ⇒ ↓ nákladů
 - strojný průmysl ↓ o 15 %
 - pivovarnictví ↓ o 0,1 %
 - automobilový průmysl ↑ permanentní
 - průměrně ↓ MC o 4 %

7

Konsolidace (restrukturalizace) v EU

- pomalá konsolidace
 - letecká doprava
 - nevyhnulo se ztrátám (často pokryty z daní)
- rychlá konsolidace
 - bankovníctví
 - ztráty byly zanedbatelné

8

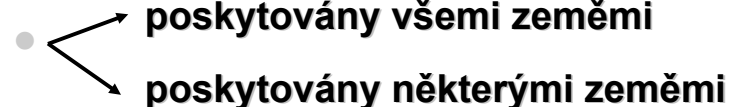
Státní subvence

- restrukturalizace
 - exity firem
 - ↑ nezaměstnanosti
- ztráta politických bodů
- tendence vlád zmírnit restrukturalizaci

⇒ státní subvence

9

Subvence

- státem vlastněné podniky
 - přímá úhrada ztrát z rozpočtu
- soukromé podniky
 - granty na ztrátové projekty
 - vládní záruky za soukromé půjčky
-
 - poskytovány všemi zeměmi
 - poskytovány některými zeměmi

10

Subvence napříč zeměmi EU

- předpoklady analýzy
 - dvě identické země
 - obě poskytují subvence ve výši ztrát
- důsledky subvencí doprovázející integraci
 - firmy zůstávají malé, neefektivní
 - přesun nákladů neefektivnosti od spotřebitelů ke všem daňovým poplatníkům

11

Oprávněnost subvencí

- subvence v SR
 - na NeDoKo způsobují ↑ výstupu (bohatství)
 - redukuje tržní „distorze“
- subvence v LR
 - subvencované firmy nebyly nuceny k restrukturalizaci
 - firmy bez subvencí se zefektivnily
 - subvencované firmy nejsou schopny konkurovat
 - ⇒ nutnost opožděné restrukturalizace

12

Subvence jen u některých zemí EU

- předpoklady analýzy
 - dvě identické země
 - jedna z nich poskytuje subvence ve výši ztrát
- důsledky subvencí doprovázející integraci
 - subvencované firmy získávají konkurenční výhodu

13

Důsledky nestejných subvencí

- před liberalizací na trhu 10 H + 10 P firem
- po liberalizaci je optimem 12 firem
- H firmám je dotována ztráta
- P firmám není ztráta dotována
- 8 P firem skončí kvůli ztrátovosti
- nastoleno optimum 12 firem (10 H + 2 P)
- trh je přerozdělen ve prospěch subvencovaných firem

14

Ekonomická x politická analýza

- ekonomická analýza důsledků
 - H země přišla o bohatství v podobě subvencí
 - P země přišla o ztrátové firmy

⇒ P země je vítězem
- politická analýza důsledků
 - ↑ frikční nezaměstnanosti v P zemi
 - ↓ politické oblby v P zemi
 - ↑ politické oblby v H zemi

⇒ H země je vítězem

⇒ tlaky na pozastavení integrace v P zemi

15

Politika EU v otázce subvencí

- v Římské smlouvě
- zákaz poskytování státní pomoci, která poskytuje nekalé konkurenční výhody vůči zahraničním subjektům
- právo posoudit závadnost státní pomoci má Komise

16

Koluzivní jednání

- úplné koluzivní jednání
 - odvětví se chová jako jedna firma s pobočkami
 - úplná koordinace výstupu
 - monopolní cena
- částečné koluzivní jednání
 - částečná koordinace výstupu
 - cena nižší než monopolní, ale vyšší než bez koluzivního jednání

17

Soutěžní politika EU

- v Římské smlouvě
- zákaz jednání, které zabraňuje, ruší nebo porušuje konkurenci na vnitřním trhu
- právo posoudit závadnost jednání má Komise

18

Dvě základní oblasti soutěžní politiky

- kartelová politika
 - smlouvy fixující ceny
 - smlouvy o výhradním zastoupení
 - smlouvy o kontrole produkce
 - smlouvy o společném marketingu
 - jednání v oblasti R&D
 - jednání o investicích
- politika fúzí
 - dominantní postavení na trhu

19